

Pop&jazz-laulu

Instrumenttiopintojen sisällöt
ja arvioinnin perusteet
2024

Laulusuoritusten sisällöt ja arvioinnin perusteet

Suomen musiikkioppilaitosten liiton perusopintojen ja syventävien opintojen suoritusten sisällöt sekä arvioinnin perusteet on laadittu Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden hengessä.

Uudet sisällöt tuovat oppilaalle entistä enemmän vapautta ja opettajalle vastuuta ohjelmiston suhteen. Tärkeintä on soittoinnostuksen herättäminen ja hyvän musiikkisuhteen ylläpitäminen.

Suoritusten sisällöt

Suoritusten tulee rohkaista oppilasta oman musiikillisen identiteetin etsimiseen. Opettaja ja oppilas suunnittelevat suoritusohjelmat yhdessä.

Ohjelman tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason sisältösuorituksia.

Suoritukseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Ohjelman pitkäjänteisellä harjoittelemisella ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä arvioijien kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi on oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikin muodossa se voi muodostaa osan suorituksen ohjelmasta. Yhteismusisointi voi pitää sisällään eri tyylejä, esimerkiksi kansanmusiikkia ja/tai jazzmusiikkia.

Sävellajit

Asteikkoja soitetaan oppilaitoksessa sovittavien ainekohtaisten käytänteiden mukaan siten, että ne tukevat oppilaan kehittymistä ja huomioivat instrumentin erityispiirteet.

Asteikkosoiton nopeutta ei määritellä. Asteikolla ja murtosoinnuilla pyritään kehittämään instrumentin hallintaa kaikilla osa-alueilla, soittotekniikan notkeutta ja sujuvuutta sekä keskeisten musiikin rakennusainesten havaitsemista ja hallintaa soitettavassa ohjelmistossa.

Esiintymiset

Musiikki on tarkoitettu myös esitettäväksi, yleisölle soittaminen onkin erottamaton osa musiikinopiskelua. On tärkeää, että musiikin opiskelun ohella opiskelijat esiintyvät säännöllisesti erilaisissa konserttitilaisuuksissa.

Ohjelmisto

Teosluettelot on tarkoitettu opettajille esimerkinomaisiksi ohjelmiston suunnittelun apuvälineiksi, joita voi soveltaa. Oppilaan ohjelmiston tulee noudattaa keskimäärin kyseisen tason suosituksia. On suositeltavaa, että ohjelmistossa on aikamme musiikkia. Yksi teos voi olla vain kerran oppilaan teosluettelossa.

Harjoiteltavan ohjelmiston sekä suorituksen ohjelman tulee koostua erityyillisistä, eri säveltäjien sävellyksistä.

Teosluettelot löytyvät Suomen musiikkioppilaitosten liiton kotisivuilta osoitteesta www.musicedu.fi.

Opintokokonaisuuksissa IO1-, IO2- ja IO3-ohjelmistojen vaikeusaste rinnastetaan SML:n vuoden 2005 ohjelmistoluetteloihin. IO4-ohjelmiston tulee vastata aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta.

Arviointi

Arvioinnin tehtävänä on tukea oppimista ja auttaa oppilasta asettamaan tavoitteita ja saavuttamaan niitä. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy kannustavia ja rakentavia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itsearvointiin.

INSTRUMENTTIOPINNOT 1

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- tutustuu lauluinstrumenttiinsa: mm. ryhti, pään asento ja jalkojen asento laulaessa
- oppii äänenmuodostusta, hengitystekniikkaa ja artikulointia
- oppii lukemaan helppoa nuottitekstiä
- tutustuu työskentelyyn laulutekstien kanssa sekä eri kielten ääntämiseen
- tutustuu aloittelijalle sopivaan lauluohjelmistoon ja erilaisten laulujen tunnelmiin
- oppii harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- saa valmiuksia fraseeraukseen sekä yksinkertaisten musiikillisten rakenteiden hahmottamiseen
- saa ohjausta mikrofonin käyttöön
- saa ohjausta esiintymiskäyttäytymiseen ja kokemusta esiintymistilanteista
- osallistuu yhteismusisointiin
- oppii esiintymään konsertissa tai muussa vastaavassa tilaisuudessa sooloteoksella ja/tai kamariyhtyeessä

Ohjelmisto

- 10-15 kappaletta erityyppisiä lauluja
- iskelmä, pop, rock, elokuva/näyttämömusiikkia
- kansanlauluja (suomalaiset/ulkomaalaiset)

SUORITUS

Esitetään yksi laulu, mielellään ulkoa.

ARVIOINTI

Esiintymisestä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja kollegansa kanssa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu

INSTRUMENTTIOPINNOT 2

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- kehittää äänenkäyttötaitoaan edelleen
- kehittää nuotinlukutaitoaan edelleen
- saa lisää valmiuksia laulutekstien työskentelyyn

- saa lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perustaitoihin
- kykenee hahmottamaan harjoittelemiensa teosten musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia
- oppii edelleen harjoittelun peruselementtejä: mm. säännöllisyyttä, monipuolisuutta ja itsenäisyyttä
- kykenee itsenäisesti opettelemaan uusia sävellyksiä
- oppii tunnistamaan ja tuomaan esiin kulloisenkin laulun tunnelman ja sanoman
- saa lisää kokemusta esiintymistilanteista
- saa valmiuksia yhteismusisointiin (esim. yhtyelaulu/ bändityöskentely)
- osallistuu yhteismusisointiin
- osaa esiintyä konserteissa tai muissa vastaavissa tilaisuuksissa säännöllisesti sooloteoksien ja/tai kamariyhtyeissä

Ohjelmisto

- 15-20 kappaletta erityylistä laulua
- kansanlaulut
- iskelmä, pop, rock, folk, elokuva- / näyttämömusiikki
- blues, jazz
- jos opiskelija tekee ilman aikaisempia suorituksia IO2-suorituksen, ohjelmiston kokonaismäärä on 30 laulua.

SUORITUS

Esitetään kaksi erityylistä laulua, mielellään ulkoa.

ARVIOINTI

Suorituksesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antaa oma opettaja ja samaan aineryhmään kuuluva kollega. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 3

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- oppilas hallitsee äänenkäytön perustekniikan
- kykenee esittämään laulumusiikkia useilla eri kielillä
- kykenee hahmottamaan laajempia musiikillisia kokonaisuuksia
- osaa hyödyntää musiikin perusteiden tietojaan ja taitojaan laulussaan
- tutustuu myös uusimpiin laulumusiikin tyyleihin ja tekniikoihin
- osaa ilmaista laulun tekstin ja musiikin tunnelmaa ja sanomaa

- saa kokemusta vaativammista esiintymistilanteista
- saa kokemusta bändityöskentelystä
- saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä pohjan elinikäiselle musiikin harrastamiselle
- osallistuu yhteismusisointiin
- hallitsee esiintymisen taitotasovaatimusten mukaisesti konserteissa

Ohjelmisto

- 15-20 kappaletta
- lauluja eri genreistä: mm. kansanmusiikki, iskelmä, pop, rock, blues, jazz elokuva- / näyttämömusiikki, kantrimusiikki, funk, gospel, soul
- jos opiskelija tekee ilman aikaisempia suorituksia IO3-suorituksen, ohjelmiston kokonaislaajuus on 45-50 laulua.

SUORITUS

Oppilas valmistaa viimeisen opintovuoden aikana opettajansa kanssa oppilaitoksen omaan konserttiin/omiin konsertteihin esiintymiskokonaisuuden. Ohjelman voi esittää yhdessä tai kahdessa konsertissa. Esitetään neljä erityylistä laulua, mielellään ulkoa.

ARVIOINTI

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja aineryhmän kaksi kollegaa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

INSTRUMENTTIOPINNOT 4

Oppimistavoitteet

Opiskelija

- kehittää äänenkäyttötaitoaan edelleen
- kehittää nuotinlukutaitoaan edelleen
- saa lisää valmiuksia laulutekstien kanssa työskentelyyn
- saa lisää valmiuksia fraseeraukseen sekä teknisiin ja taiteellisiin perutaitoihin
- tutustuu uusimpiin laulumusiikin tyyleihin ja tekniikoihin
- kykenee itsenäisesti opettelemaan uusia sävellyksiä
- kehittää nuottikuvan ja tekstin tulkitsemisen taitojaan
- osaa ilmaista laulun tekstin ja musiikin tunnelmaa ja sanomaa
- saa kokemusta vaativammista esiintymistilanteista
- pystyy itsenäiseen työskentelyyn muiden muusikoiden kanssa

- saa valmiuksia jatko-opintoihin sekä pohjan elinikäiselle musiikin harrastamiselle
- osallistuu yhteismusisointiin
- harjoittelee vaativampia esiintymistilanteita
- hallitsee esiintymisen niin musiikkiopiston kuin muissakin tilaisuuksissa

Ohjelmisto

- 30 kappaletta erityylistä laulua
- lauluja eri genreistä: mm. iskelmä, rap, soul, pop, rock, kantrimusiikki, blues, funk, gospel, jazz, elokuva- / näyttämömusiikki

SUORITUS

Oppilas valmistaa viimeisen opintovuoden aikana opettajansa kanssa oppilaitoksen omaan konserttiin/omiin konsertteihin esiintymiskokonaisuuden. Ohjelman voi esittää yhdessä tai kahdessa osassa. Ohjelma koostuu yhteensä 3-4 laulusta, jotka vaikeustasoltaan vastaavat tasoltaan aikaisemman opetussuunnitelman mukaisen opistotason tai D-tutkinnon tason vaikeutta tempoiltaan ja tyyleiltään vaihtelevia. Laulut esitetään mielellään ulkoa. Ohjelman voi esittää samassa konsertissa.

ARVIOINTI

Esiintymiskokonaisuudesta annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Palautteen antavat oma opettaja ja kolme aineryhmän kollegaa. Suoritukseen kuuluu myös oppilaan itsearviointi. Suoritus hyväksytään arvosanalla suoritettu.

SYVENTÄVIEN OPINTOJEN LOPPUTYÖ

Musiikin laajan oppimäärän syventäviin opintoihin sisältyy lopputyö, jonka laskennallinen laajuus on 70 tuntia. Lopputyö voi olla soolokonserttimuotoinen, yhteismusisointi-, rytmimusiikki- tai kansanmusiikkipainotteinen ja/tai musiikin perusteisiin liittyvä. Lopputyöhön voidaan myös sisällyttää muun muassa säveltämistä, sovittamista, musiikkianalyysejä, perehtymistä johonkin musiikin osa-alueeseen esimerkiksi tutkielman muodossa tai kaikkien näiden edellä mainittujen yhdistelmiä. Lopputyössä oppilas voi myös hyödyntää taiteidenvälistä osaamistaan rakentamalla yhteyksiä musiikin ja muiden taiteenalojen välille musiikin ja musiikkiin liittyvien ilmiöiden pysyessä kuitenkin lopputyön keskiössä.

Lopputyön ohjaa yksi tai useampi opettaja erikseen sovitusti. Lopputyöhön sisältyy kirjallinen osio, jonka laajuus riippuu lopputyön sisällöstä. Oppilas ja opettaja/opettajat suunnittelevat yhdessä valinnaiset syventävät opinnot lopputyötä tukeviksi. Esitys lopputyökokonaisuudesta toimitetaan kirjallisena rehtorille viimeistään 6 kk ennen suunniteltua suorituksen ajankohtaa. Suunnitelman perusteella päätetään lopputyökokonaisuus, joka täyttää opetussuunnitelman vaatimukset ja palvelee opiskelijan tarpeita sekä toiveita.

Lopputyö arvioidaan osana syventäviä opintoja. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan lopputyölleen asettamat tavoitteet. Arviointi toteutetaan opettajakokoonpanolla, joka koostuu lopputyön osa-alueiden erityisosaajista. Lähtökohtaisesti arvioijina toimivat oman oppilaitoksen opettajat, mutta tarvittaessa arvioijaksi pyydetään ulkopuolisia osaajia. Arviointiryhmä kootaan painottaen lopputyön sisällön rakennetta. Lopputyön toteutuksessa hyödynnetään itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tarjoamia mahdollisuuksia.